WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej nr 28 im. A. Szewczyka w Rybniku

ul. A. Szewczyka 6

I. INFORMACJE OGÓLNE

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, zwany dalej WSDZ, określa organizację, cele, zadania, treści, formy i sposoby realizacji doradztwa zawodowego w szkole podstawowej.

WSDZ obejmuje:

- uczniów klas I–III;
- uczniów klas IV–VI;
- uczniów klas VII–VIII;
- rodziców;
- nauczycieli;
- wychowawców;
- specjalistów szkolnych;
- doradcę zawodowego;
- partnerów i instytucje współpracujące ze szkołą.

Doradztwo zawodowe jest procesem wspierającym dziecko i ucznia w poznawaniu siebie, poznawaniu świata zawodów, rozwijaniu kompetencji, poznawaniu możliwości edukacyjnych oraz przygotowaniu do świadomego planowania własnego rozwoju edukacyjnego i zawodowego.

WSDZ ma charakter:

- systemowy;
- ciągły;
- rozwojowy;
- dostosowany do wieku uczniów;
- zintegrowany z działalnością dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą szkoły;
- oparty na współpracy szkoły, uczniów, rodziców i środowiska lokalnego.

II. PODSTAWA PRAWNA

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego opracowano w szczególności na podstawie:

1. Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego.
4. Aktualnych przepisów dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Statutu szkoły.
6. Programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

III. ZAŁOŻENIA WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że przygotowanie do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych jest procesem rozpoczynającym się już na etapie wychowania przedszkolnego i rozwijanym przez kolejne lata nauki. Działania są dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych dzieci i uczniów.

Klasy I–III

Uczeń:

- ROZPOZNAJE SWOJE ZAINTERESOWANIA I MOCNE STRONY
- POZNAJE ZAWODY
- ROZUMIE ZNACZENIE PRACY
- DOSTRZEGA ZNACZENIE UCZENIA SIĘ
- UCZY SIĘ PLANOWAĆ

Klasy IV–VI

Uczeń:

- POZNAJE SWOJE ZASOBY
- POZNAJE GRUPY ZAWODÓW

- ROZPOZNAJE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WYBORY
- POZNAJE WŁASNY SPOSÓB UCZENIA SIĘ
- ZACZYNA FORMUŁOWAĆ PLANY EDUKACYJNO-ZAWODOWE

Klasy VII–VIII

Uczeń:

- ANALIZUJE WŁASNE ZASOBY
- POZNAJE ZAWODY I RYNEK PRACY
- ANALIZUJE MOŻLIWOŚCI EDUKACYJNE
- PLANUJE WŁASNĄ ŚCIEŻKĘ
- PODEJMUJE DECYZJE EDUKACYJNO-ZAWODOWE

IV. CEL GŁÓWNY

Głównym celem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest przygotowanie dzieci i uczniów do świadomego rozpoznawania własnych możliwości, poznawania świata edukacji i pracy oraz stopniowego rozwijania umiejętności planowania własnej przyszłości edukacyjnej i zawodowej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

WSDZ służy:

1. Rozwijaniu wiedzy dzieci i uczniów o sobie.
2. Rozpoznawaniu zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych stron, kompetencji i predyspozycji.
3. Rozwijaniu pozytywnej i realistycznej samooceny.
4. Rozpoznawaniu potrzeb i wartości.
5. Poznawaniu własnych możliwości i ograniczeń.
6. Poznawaniu zawodów oraz specyfiki wykonywanej pracy.
7. Rozwijaniu wiedzy o świecie pracy.
8. Poznawaniu lokalnego, regionalnego i krajowego rynku pracy.
9. Rozwijaniu umiejętności korzystania z informacji edukacyjnych i zawodowych.

10. Rozwijaniu kompetencji cyfrowych wykorzystywanych w planowaniu kariery.
11. Rozwijaniu świadomości zmian zachodzących na rynku pracy.
12. Poznawaniu wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody.
13. Poznawaniu systemu edukacji.
14. Rozwijaniu świadomości znaczenia uczenia się przez całe życie.
15. Rozwijaniu umiejętności planowania.
16. Rozwijaniu umiejętności podejmowania decyzji.
17. Przygotowaniu uczniów do wyboru dalszej drogi edukacyjnej.
18. Przygotowaniu uczniów klas VIII do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
19. Rozwijaniu odpowiedzialności za własny rozwój.
20. Kształtowaniu elastyczności i gotowości do zmian.

VI. ADRESACI WSDZ

Wewnątrzszkolnym Systemem Doradztwa Zawodowego objęci są:

Dzieci i uczniowie

- klas I–III;
- klas IV–VI;
- klas VII–VIII.

Rodzice

Rodzice są partnerami szkoły w procesie wspierania dziecka w rozwoju edukacyjnym i zawodowym.

Nauczyciele i specjaliści

- nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej;
- nauczyciele przedmiotów;
- wychowawcy;
- pedagog szkolny;
- pedagog specjalny;
- psycholog;
- doradca zawodowy;
- bibliotekarz;
- inni specjaliści zatrudnieni w szkole.

VII. TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY I–III

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania;
- określa sposoby rozwijania zainteresowań;
- prezentuje swoje zainteresowania innym;
- podaje przykłady różnych zainteresowań;
- wskazuje swoje mocne strony;
- podejmuje działania i analizuje ich efekty.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- poznaje zawody wykonywane przez osoby ze swojego bliższego i dalszego otoczenia;
- opisuje podstawowe zadania charakterystyczne dla różnych zawodów;
- wyjaśnia, czym jest praca;
- dostrzega znaczenie pracy w życiu człowieka;
- poznaje znaczenie różnych zawodów dla funkcjonowania społeczeństwa;
- dostrzega znaczenie zainteresowań i zdolności w wykonywaniu pracy;
- poznaje narzędzia wykorzystywane w różnych zawodach.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się;
- dostrzega znaczenie zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- poznaje różne źródła wiedzy;
- korzysta z różnych źródeł informacji.

4. Planowanie własnego rozwoju

Uczeń:

- opowiada o zawodach, które go interesują;
- określa, co chciałby robić;
- planuje proste działania;
- wskazuje czynności niezbędne do osiągnięcia celu;
- podejmuje próby samodzielnego decydowania.

VIII. PROPONOWANE FORMY REALIZACJI – KLASY I–III

- zajęcia edukacyjne;
- godziny z wychowawcą;
- projekty;
- konkursy;
- zabawy tematyczne;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- wycieczki;
- wizyty zawodoznawcze;
- gry i quizy;
- prace plastyczne;
- prezentacje uczniowskie;
- poznawanie zawodów rodziców;
- dni tematyczne;
- zajęcia biblioteczne;
- rozmowy i dyskusje;
- obserwacja lokalnego środowiska pracy.

IX. TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY IV–VI

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa swoje zainteresowania;
- rozpoznaje uzdolnienia;
- określa własne kompetencje;
- wskazuje mocne strony;
- dostrzega możliwości wykorzystywania swoich mocnych stron;

- ocenia własne działania;
- wyciąga wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- poznaje różne grupy zawodów;
- podaje przykłady zawodów należących do określonych grup;
- poznaje podstawową specyfikę różnych zawodów;
- poznaje różne drogi prowadzące do zdobycia zawodów;
- rozumie znaczenie pracy w życiu człowieka;
- poznaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- poznaje rolę pieniądza i jego związek z pracą;
- rozwija umiejętność właściwego i twórczego posługiwania się narzędziami.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- poznaje różne sposoby zdobywania wiedzy;
- analizuje swój sposób uczenia się;
- wskazuje przedmioty, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji;
- korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjnych i zawodowych;
- planuje działania;
- wskazuje czynności potrzebne do osiągnięcia celu;
- podejmuje próby samodzielnego podejmowania decyzji;
- rozwija poczucie odpowiedzialności za własne wybory.

X. PROPONOWANE FORMY REALIZACJI – KLASY IV–VI

- lekcje przedmiotowe;
- godziny wychowawcze;
- projekty interdyscyplinarne;
- konkursy;
- gry zawodoznawcze;
- karty pracy;
- testy i kwestionariusze edukacyjne;
- prezentacje;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- wycieczki;
- wizyty zawodoznawcze;
- zajęcia warsztatowe;
- zajęcia biblioteczne;
- projekty społeczne;
- działania związane z poznawaniem lokalnego rynku pracy;
- praca indywidualna i grupowa.

XI. TREŚCI PROGRAMOWE – KLASY VII–VIII

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- rozpoznaje swoje zainteresowania;
- rozpoznaje zdolności i uzdolnienia;
- określa kompetencje;
- analizuje predyspozycje zawodowe;
- dokonuje syntezy informacji o sobie;
- korzysta z własnej samooceny oraz informacji pochodzących od innych osób;
- rozpoznaje własne możliwości i ograniczenia;
- uwzględnia je w planowaniu przyszłości;
- rozpoznaje wpływ stanu zdrowia na możliwość wykonywania określonych zadań zawodowych;
- określa swoje aspiracje;
- określa potrzeby związane z własnym rozwojem;
- ustala hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wykorzystuje umiejętności cyfrowe do wyszukiwania informacji o zawodach;
- korzysta z ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych;
- analizuje informacje dotyczące zawodów;
- poznaje kwalifikacje wyodrębnione w zawodach;
- porównuje własne zasoby z wymaganiami rynku pracy;
- poznaje oczekiwania pracodawców;
- uwzględnia możliwości pracy zdalnej;
- poznaje elastyczne formy zatrudnienia;
- poznaje podstawowe zagadnienia związane z przedsiębiorczością;
- analizuje trendy na współczesnym rynku pracy;
- poznaje lokalny i regionalny rynek pracy;
- rozumie znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje możliwości doświadczania pracy;
- dostrzega znaczenie wolontariatu;
- dostrzega wartość udziału w projektach społecznych;
- poznaje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- rozwija umiejętność autoprezentacji;
- poznaje instytucje wspierające planowanie kariery;
- poznaje publiczne służby zatrudnienia;
- poznaje Ochotnicze Hufce Pracy;
- poznaje rolę agencji zatrudnienia;
- rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zawody i formy zatrudnienia.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych;
- analizuje możliwości dalszego kształcenia;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne;

- odnosi wymagania rekrutacyjne do własnych zasobów;
- poznaje strukturę systemu edukacji;
- rozpoznaje możliwości kształcenia formalnego;
- poznaje możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie;
- analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe;
- poznaje możliwość szybszego wejścia na rynek pracy;
- poznaje możliwości zdobywania kwalifikacji zawodowych;
- analizuje możliwości dalszego kształcenia.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele edukacyjne i zawodowe;
- tworzy plany;
- uwzględnia własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspierające;
- wie, w jakich sytuacjach korzystać z pomocy;
- planuje własną ścieżkę edukacyjno-zawodową;
- wykorzystuje nowoczesne narzędzia informatyczne;
- korzysta z platform edukacyjnych i stron internetowych;
- przewiduje konsekwencje własnych wyborów;
- tworzy różne warianty dalszej drogi.

XII. ZAJĘCIA Z DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH VII–VIII

W klasach VII i VIII prowadzone są odrębne zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Ich szczegółowa tematyka określana jest w Programie realizacji doradztwa zawodowego opracowywanym na każdy rok szkolny.

Zajęcia mogą obejmować między innymi następującą tematykę:

- poznawanie mocnych stron;
- zainteresowania;
- talenty i predyspozycje;
- temperament i osobowość;
- wartości;
- kompetencje przyszłości;
- świat zawodów;
- zawody przyszłości;
- zawody zmieniające się;
- lokalny rynek pracy;
- AI i nowe technologie;
- możliwości edukacyjne;
- typy szkół ponadpodstawowych;
- analiza ofert szkół;
- zasady rekrutacji;
- uczenie się przez całe życie;
- planowanie kariery;
- podejmowanie decyzji;
- radzenie sobie z niepewnością.

XIII. METODY REALIZACJI WSDZ

W działaniach doradczych wykorzystuje się między innymi:

- rozmowę kierowaną;
- dyskusję;
- burzę mózgów;
- mapę myśli;
- autorefleksję;
- gry dydaktyczne;
- gry zawodoznawcze;
- quizy;
- symulacje;
- dramę;
- analizę przypadku;
- metodę projektu;

- karty pracy;
- portfolio;
- kwestionariusze edukacyjne;
- prezentacje;
- wywiady;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- analizę ofert szkół;
- analizę ofert pracy;
- analizę danych rynku pracy;
- analizę prognoz zapotrzebowania na pracowników;
- wyszukiwanie informacji cyfrowych;
- zajęcia warsztatowe;
- wizyty zawodoznawcze;
- konsultacje indywidualne.

XIV. FORMY REALIZACJI

Doradztwo zawodowe realizowane jest:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
- na lekcjach przedmiotowych;
- na zajęciach z wychowawcą;
- podczas zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII;
- podczas zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- podczas zajęć dodatkowych;
- w ramach projektów;
- podczas konkursów;
- podczas wycieczek;
- podczas wizyt zawodoznawczych;
- podczas spotkań z przedstawicielami zawodów;
- w ramach wydarzeń szkolnych;
- poprzez indywidualne konsultacje;
- podczas spotkań i warsztatów z rodzicami.

XV. ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

1. Systematyczne diagnozowanie potrzeb uczniów w zakresie doradztwa zawodowego.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
3. Opracowywanie Programu realizacji doradztwa zawodowego.
4. Współpraca z nauczycielami, wychowawcami, pedagogiem i psychologiem.
5. Koordynowanie realizacji działań wynikających z programu.
6. Wspieranie nauczycieli w realizacji działań doradczych.
7. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły.
8. Gromadzenie i aktualizowanie informacji edukacyjnych i zawodowych.
9. Udostępnianie informacji uczniom i rodzicom.
10. Analizowanie prognoz zapotrzebowania na pracowników.
11. Analizowanie informacji dotyczących lokalnego i regionalnego rynku pracy.
12. Wykorzystywanie wyników monitoringu karier absolwentów.
13. Wykorzystywanie cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.
14. Organizowanie konsultacji indywidualnych.
15. Współpraca z rodzicami.
16. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi.
17. Organizowanie lub współorganizowanie wizyt zawodoznawczych.

XVI. ZADANIA NAUCZYCIELI I WYCHOWAWCÓW

Nauczyciele i wychowawcy:

- rozpoznają potrzeby uczniów;
- wspierają rozwój zainteresowań;
- pomagają uczniom rozpoznawać mocne strony;
- pokazują praktyczne zastosowanie wiedzy;
- wskazują związki między nauczanym przedmiotem a zawodami;
- rozwijają kompetencje kluczowe;
- rozwijają samodzielność;
- rozwijają odpowiedzialność;
- wspierają planowanie działań;
- rozwijają kompetencje społeczne;

- zachęcają do poznawania świata pracy;
- współpracują z doradcą zawodowym;
- przekazują rodzicom informacje dotyczące działań doradczych.

XVII. ZADANIA PEDAGOGA I PSYCHOLOGA

Pedagog i psycholog:

- wspierają ucznia w rozpoznawaniu własnych zasobów;
- wspierają rozwój samoświadomości;
- pomagają uczniowi rozpoznawać możliwości i ograniczenia;
- wspierają uczniów doświadczających trudności decyzyjnych;
- pomagają w radzeniu sobie z presją i niepewnością;
- współpracują z rodzicami;
- prowadzą działania wynikające z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- współpracują z doradcą zawodowym.

XVIII. ROLA RODZICÓW

Rodzice są ważnym partnerem Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Ich udział może obejmować:

- udział w spotkaniach informacyjnych;
- udział w warsztatach;
- konsultacje z doradcą;
- wspieranie dziecka w rozpoznawaniu zainteresowań;
- rozmowy o różnych zawodach;
- prezentowanie własnych doświadczeń zawodowych;
- udział w spotkaniach zawodoznawczych;
- pomoc w organizowaniu wizyt w zakładach pracy;
- udział w wydarzeniach wspierających planowanie kariery;
- wspieranie dziecka w analizowaniu ofert szkół;
- poznawanie zasad rekrutacji;
- pomoc w docieraniu do rzetelnych informacji.

Podstawową zasadą współpracy jest:

RODZIC WSPIERA – NIE WYBIERA ZA DZIECKO.

Rodzic powinien pomagać uczniowi:

- poznawać możliwości;
- stawiać pytania;
- zdobywać informacje;
- analizować konsekwencje;
- samodzielnie podejmować decyzje.

XIX. WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Szkoła może współpracować w szczególności z:

- lokalnymi i regionalnymi pracodawcami;
- organizacjami pracodawców;
- izbami gospodarczymi;
- przedstawicielami branż;
- samorządami gospodarczymi;
- samorządami zawodowymi;
- szkołami ponadpodstawowymi;
- szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe;
- branżowymi centrami umiejętności;
- centrami kształcenia zawodowego;
- placówkami kształcenia ustawicznego;
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- publicznymi służbami zatrudnienia;
- powiatowymi urzędami pracy;
- wojewódzkimi urzędami pracy;
- Ochotniczymi Hufcami Pracy;
- agencjami zatrudnienia;
- placówkami doskonalenia nauczycieli;
- uczelniami;
- organizacjami pozarządowymi;
- absolwentami szkoły.

XX. WSPÓŁPRACA Z PRACODAWCAMI I PRZEDSTAWICIELAMI BRANŻ

Współpraca może obejmować:

- konsultowanie działań doradczych;
- udział przedstawicieli rynku pracy w wydarzeniach szkolnych;
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- warsztaty;
- prezentacje zawodów;
- prezentacje branż;
- wizyty zawodoznawcze;
- projekty;
- poznawanie środowiska pracy;
- informacje o kompetencjach oczekiwanych od pracowników;
- informacje dotyczące zmian technologicznych;
- informacje dotyczące lokalnego rynku pracy.

XXI. WIZYTY ZAWODOZNAWCZE

Wizyty zawodoznawcze służą poznawaniu rzeczywistego środowiska pracy.

Mogą być organizowane między innymi:

- u pracodawców;
- w podmiotach stanowiących potencjalne miejsca zatrudnienia absolwentów;
- w branżowych centrach umiejętności;
- w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- w centrach kształcenia zawodowego;
- w placówkach kształcenia ustawicznego.

Zakres i forma wizyty są dostosowane do wieku uczniów.

XXII. CYFROWE DORADZTWO ZAWODOWE

Szkoła wykorzystuje nowoczesne technologie w realizacji doradztwa zawodowego.

Uczniowie są przygotowywani do korzystania z:

- ogólnodostępnych platform edukacyjnych;

- stron internetowych szkół;
- cyfrowych baz zawodów;
- elektronicznych systemów rekrutacji;
- stron instytucji rynku pracy;
- prognoz zapotrzebowania na pracowników;
- materiałów multimedialnych;
- platform komunikacyjnych;
- cyfrowych zasobów wspierających samopoznanie i planowanie.

Szczególną uwagę poświęca się:

- wiarygodności źródeł;
- aktualności informacji;
- odróżnianiu faktu od opinii;
- bezpiecznemu korzystaniu z internetu;
- krytycznemu myśleniu.

XXIII. NOWE TECHNOLOGIE I SZTUCZNA INTELIGENCJA

W działaniach doradczych, szczególnie w klasach VII–VIII, uwzględnia się wpływ:

- sztucznej inteligencji;
- automatyzacji;
- robotyzacji;
- cyfryzacji;
- pracy zdalnej;
- nowych technologii;
- zmieniających się form zatrudnienia na współczesny i przyszły rynek pracy.

Nie przedstawia się prognoz jako pewników.

XXIV. DIAGNOZA POTRZEB

Działania doradcze są dostosowywane do potrzeb uczniów.

Diagnoza może być prowadzona poprzez:

- obserwację;
- rozmowę;

- ankiety;
- karty pracy;
- kwestionariusze edukacyjne;
- konsultacje;
- rozmowy z wychowawcami;
- rozmowy z nauczycielami;
- informacje od rodziców;
- analizę potrzeb zgłaszanych przez uczniów.

Szczególnym wsparciem obejmuje się uczniów:

- niezdecydowanych;
- mających trudności w określeniu własnych zasobów;
- doświadczających presji związanej z wyborem;
- mających ograniczony dostęp do informacji;
- potrzebujących indywidualnego wsparcia;
- mających szczególne potrzeby edukacyjne.

XXV. INDYWIDUALNE WSPARCIE DORADCZE

Uczeń może korzystać z indywidualnego wsparcia w szczególności w przypadku:

- trudności w wyborze szkoły;
- braku pomysłu na dalszą edukację;
- konfliktu między własnymi planami a oczekiwaniami otoczenia;
- potrzeby analizy swoich mocnych stron;
- potrzeby porównania kilku możliwości;
- trudności w podejmowaniu decyzji;
- potrzeby uzyskania informacji o rynku pracy;
- potrzeby pomocy w tworzeniu własnej mapy kariery.

W zależności od potrzeb w działania mogą być włączani:

- rodzice;
- wychowawca;
- pedagog;
- psycholog;
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- inne instytucje wspierające.

XXVI. PORTFOLIO EDUKACYJNO-ZAWODOWE UCZNIA

W miarę możliwości szkoła może prowadzić portfolio edukacyjno-zawodowe ucznia.

Portfolio może zawierać:

- informacje o zainteresowaniach;
- mocne strony;
- talenty i predyspozycje;
- wartości;
- kompetencje;
- karty pracy;
- wyniki ćwiczeń;
- materiały dotyczące zawodów;
- informacje o szkołach;
- refleksje ucznia;
- cele;
- plany;
- mapę kariery.

Portfolio powinno służyć rozwojowi ucznia, a nie jego etykietowaniu.

XXVII. PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Na każdy rok szkolny szkoła opracowuje Program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający WSDZ.

Program określa w szczególności:

- tematykę działań;
- oddziały objęte działaniami;
- metody realizacji;
- formy realizacji;
- terminy;
- osoby odpowiedzialne;
- osoby wspierające;

- podmioty współpracujące;
- działania skierowane do rodziców.

Program uwzględnia aktualne:

- treści programowe;
- potrzeby uczniów i rodziców;
- prognozy zapotrzebowania na pracowników;
- informacje dotyczące rynku pracy;
- wyniki monitoringu karier absolwentów;
- lokalne i regionalne działania związane z doradztwem zawodowym.

Program jest opracowywany we współpracy z odpowiednimi pracownikami szkoły oraz – zgodnie z obowiązującymi przepisami – lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.

XXVIII. MONITOROWANIE REALIZACJI WSDZ

Realizacja WSDZ jest monitorowana poprzez:

- analizę dokumentacji;
- analizę tematów zajęć;
- obserwację działań;
- analizę frekwencji;
- analizę realizowanych projektów;
- rozmowy z nauczycielami;
- rozmowy z uczniami;
- informacje od rodziców;
- analizę działań podejmowanych przez doradcę zawodowego.

XXIX. EWALUACJA

Ewaluacja WSDZ służy ocenie:

- przydatności podejmowanych działań;
- stopnia realizacji założonych celów;
- potrzeb uczniów;
- potrzeb rodziców;
- skuteczności współpracy z partnerami;
- przydatności wykorzystywanych materiałów;

- stopnia przygotowania uczniów do podejmowania decyzji.

Przykładowe metody ewaluacji:

- ankiety;
- rozmowy;
- wywiady;
- obserwacja;
- analiza kart pracy;
- analiza portfolio;
- analiza dokumentacji;
- informacje zwrotne;
- podsumowania wychowawców;
- sprawozdanie doradcy zawodowego.

XXX. PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI EWALUACJI

Klasy I–III

Uczeń:

- wskazuje swoje zainteresowania;
- wskazuje mocne strony;
- zna przykłady zawodów;
- dostrzega znaczenie pracy;
- potrafi zaplanować proste działanie.

Klasy IV–VI

Uczeń:

- potrafi określić swoje zainteresowania i mocne strony;
- zna różne grupy zawodów;
- rozpoznaje czynniki wpływające na wybory;
- zna własny sposób uczenia się;
- potrafi powiedzieć o swoich pierwszych planach.

Klasy VII–VIII

Uczeń:

- rozpoznaje własne zasoby;
- potrafi znaleźć wiarygodne informacje o zawodzie;
- rozumie podstawowe trendy rynku pracy;
- zna możliwości dalszego kształcenia;
- potrafi analizować ofertę szkół;
- zna zasady rekrutacji;
- potrafi określić cele;
- potrafi stworzyć warianty dalszej ścieżki;
- wie, gdzie szukać pomocy;
- potrafi uzasadnić swoją decyzję.

XXXI. DOKUMENTOWANIE DZIAŁAŃ

Realizacja działań może być dokumentowana poprzez:

- dzienniki zajęć;
- zapisy tematów;
- scenariusze;
- karty pracy;
- portfolio uczniowskie;
- ankiety;
- listy obecności;
- dokumentację projektów;
- informacje na stronie internetowej szkoły;
- materiały fotograficzne;
- dokumentację wizyt zawodoznawczych;
- sprawozdania;
- roczne podsumowanie działań.